

NEUVOSTON PÄÄTÖS,

annettu 27 päivänä syyskuuta 2010,

Fidžin tasavallan kanssa AKT-EU-kumppanuussopimuksen 96 artiklan ja kehitysyhteistyön rahoitusvälineen 37 artiklan nojalla käytyjen neuvottelujen päättämisestä tehdyn päätöksen 2007/641/EY muuttamisesta ja soveltamisjakson jatkamisesta

(2010/589/EU)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 217 artiklan,

ottaa huomioon Cotonoussa 23 päivänä kesäkuuta 2000 ⁽¹⁾ allekirjoitetun ja Luxemburgissa 25 päivänä kesäkuuta 2005 ⁽²⁾ muutetun Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän jäsenten sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisen kumppanuussopimuksen, jäljempänä 'AKT-EU-kumppanuussopimus', ja erityisesti sen 96 artiklan,

ottaa huomioon neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien välisen sisäisen sopimuksen ⁽³⁾ AKT-EU-kumppanuussopimuksen täytäntöönpanemiseksi toteutettavista toimenpiteistä ja noudatettavista menettelyistä ja erityisesti sen 3 artiklan,

ottaa huomioon kehitysyhteistyön rahoitusvälineen perustamisesta 18 päivänä joulukuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1905/2006 ⁽⁴⁾, jäljempänä 'kehitysyhteistyöväline', ja erityisesti sen 37 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Fidžin tasavallan kanssa AKT-EU-kumppanuussopimuksen 96 artiklan ja kehitysyhteistyön rahoitusvälineen 37 artiklan nojalla käytyjen neuvottelujen päättämisestä tehty neuvoston päätös 2007/641/EY ⁽⁵⁾ hyväksyttiin aiheellisten toimenpiteiden täytäntöönpanemiseksi sen jälkeen, kun AKT-EU-kumppanuussopimuksen 9 artiklassa tarkoitettuja olennaisia osia ja kehitysyhteistyön rahoitusvälineen 3 artiklassa tarkoitettuja arvoja oli rikottu.
- (2) Näitä toimenpiteitä on jatkettu neuvoston päätöksellä 2009/735/EY ⁽⁶⁾ ja sen jälkeen neuvoston päätöksellä 2010/208/EU ⁽⁷⁾, koska Fidžin tasavalta ei ole tähän mennessä pannut täytäntöön AKT-EU-kumppanuussopimuksen olennaisia osia ja kehitysyhteistyövälinettä kos-

kevia keskeisiä sitoumuksiaan, minkä lisäksi viimeaikainen kehitys on eräiden sitoumusten osalta ollut selvästi taantuva.

- (3) Päätöksellä 2007/641/EY käyttöön otettujen toimenpiteiden soveltamisaika päättyy 1 päivänä lokakuuta 2010. On asianmukaista jatkaa sen voimassaoloaikaa, ja aiheellisten toimenpiteiden sisältöä olisi tämän mukaisesti päivitettävä teknisesti,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Muutetaan päätös 2007/641/EY seuraavasti:

- 1) Korvataan 3 artiklan toinen kohta seuraavasti:

"Sen voimassaolo päättyy 31 päivänä maaliskuuta 2011. Sitä tarkastellaan säännöllisesti uudelleen vähintään kuuden kuukauden välein."

- 2) Korvataan liite tämän päätöksen liitteessä olevalla tekstillä.

2 artikla

Tämän päätöksen liitteessä oleva kirje osoitetaan Fidžin tasavallalle.

3 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä 27 päivänä syyskuuta 2010.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

K. PEETERS

⁽¹⁾ EYVL L 317, 15.12.2000, s. 3.

⁽²⁾ EUVL L 287, 28.10.2005, s. 4.

⁽³⁾ EYVL L 317, 15.12.2000, s. 376.

⁽⁴⁾ EUVL L 378, 27.12.2006, s. 41.

⁽⁵⁾ EUVL L 260, 5.10.2007, s. 15.

⁽⁶⁾ EUVL L 262, 6.10.2009, s. 43.

⁽⁷⁾ EUVL L 89, 9.4.2010, s. 7.

LIITE

KIRJELUONNOS

Hänen Ylhäisyytensä Ratu Epeli NAILATIKAU

Fidžin tasavallan presidentti

Suva

Fidžin tasavalta

Teidän Ylhäisyytenne

Euroopan unioni (EU) antaa suuren merkityksen AKT-EU-kumppanuussopimuksen 9 artiklan ja kehitysyhteistyön rahoitusvälineen 3 artiklan määräyksille. AKT-EU-kumppanuus perustuu ihmisoikeuksien, demokratian periaatteiden ja oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamiseen, mitkä muodostavat AKT-EU-kumppanuussopimuksen olennaiset osat ja ovat suhteidemme perusta.

EU:n neuvosto tuomitsi 11 päivänä joulukuuta 2006 Fidžin sotilasvallankaappauksen.

Koska Fidžillä 5 päivänä joulukuuta 2006 tapahtunut sotilasvallankaappaus rikkoi AKT-EU-kumppanuussopimuksen 9 artiklassa mainittuja olennaisia osia, EU kutsui Fidžin tasavallan (Fidži) sopimuksen 96 artiklan perusteella AKT-EU-kumppanuussopimuksen mukaisiin neuvotteluihin, jotta tilannetta voitaisiin tutkia perusteellisesti ja toteuttaa tarvittaessa toimenpiteitä sen korjaamiseksi.

Neuvottelujen virallinen osuus alkoi Brysselissä 18 päivänä huhtikuuta 2007. EU piti myönteisenä, että väliaikaishallitus vahvisti tuolloin joukon jäljempänä lueteltuja ihmisoikeuksien, perusvapauksien, demokratian periaatteiden ja oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamiseen liittyviä sitoumuksia ja ehdotti myönteisiä toimia niiden täytäntöön panemiseksi.

Sittemmin ja varsinkin huhtikuussa 2009 maan kehityksessä on valitettavasti ollut joukko takaiskuja, mikä tarkoittaa, että Fidži on rikkonut useita antamia sitoumuksia. Tämä koskee etenkin perustuslain kumoamista, hyvin huomattavaa viivettä parlamenttivaalien järjestämisessä sekä ihmisoikeusrikkomuksia. Vaikka sitoumusten täytäntöönpano on viivästynyt huomattavasti, suurin osa niistä on edelleen erittäin merkityksellisiä Fidžin nykytilanteessa, ja ne on siksi liitetty tähän kirjeeseen. Koska Fidži on yksipuolisesti päättänyt rikkoa eräitä keskeisiä sitoumuksia, Fidži on menettänyt kehitysyhteistyön määrärahoja.

EU ilmaisee kuitenkin AKT-EU-kumppanuussopimuksen perustana olevan kumppanuuden hengessä olevansa valmis aloittamaan uudet viralliset neuvottelut heti, kun on todellisia mahdollisuuksia saattaa ne myönteiseen päätökseen. Väliaikaishallituksen pääministeri esitti 1 päivänä heinäkuuta 2009 etenemissuunnitelman uudistusten täytäntöönpanemiseksi ja demokratian palauttamiseksi. EU on valmis aloittamaan etenemissuunnitelmaa koskevan vuoropuhelun ja harkitsemaan uusien neuvottelujen käymistä sen pohjalta. Tämän mukaisesti EU on päättänyt jatkaa Fidžiin soveltamiensa aiheellisten toimenpiteiden voimassaoloa luodakseen mahdollisuuden uusille neuvotteluille. Vaikka osa aiheellisista toimenpiteistä ei ole enää ajankohtaisia, EU pitää niiden yksipuolisen ajan tasalle saattamisen sijaan parempana jatkaa uusien neuvottelumahdollisuuksien kartoittamista Fidžin kanssa. Tästä syystä on erityisen tärkeää, että väliaikaishallitus sitoutuu käymään kansallisen tason poliittista vuoropuhelua kaikkien osapuolten kanssa ja suhtautumaan joustavasti etenemissuunnitelmaa koskevaan aikatauluun. Vaikka EU:n kanta perustuu nyt ja tulevaisuudessa AKT-EU-kumppanuussopimuksen olennaisille osille ja perusperiaatteille etenkin vuoropuhelun käymisellä olevan keskeisen aseman ja keskinäisten velvoitteiden noudattamisen osalta, EU korostaa, ettei sillä ole ennakonäkemyksiä tulevien neuvottelujen tuloksesta.

Jos uudet neuvottelut johtavat siihen, että Fidži antaa merkittäviä sitoumuksia, EU on valmis tarkastelemaan aiheellisia toimenpiteitä uudelleen varhennetusti ja myönteisessä hengessä. Jos taas Fidžin tilanne ei parane, maa menettää kehitysyhteistyövaroja edelleen. EU perustaa erityisesti tulevat sokeripöytäkirjan maiden liitännäistoimenpiteitä ja kymmenettä Euroopan kehitysrahaston (EKR) maaohjelmaa koskevat päätöksensä Fidžin osalta arvioon, jonka se tekee perustuslaillisen järjestyksen palauttamisessa tapahtuneesta edistyksestä.

Siihen asti, kun uudet neuvottelut on käyty, EU kehottaa Fidžiä jatkamaan ja tehostamaan poliittista vuoropuhelua.

Aiheelliset toimenpiteet ovat seuraavat:

- humanitaarista apua sekä kansalaisyhteiskunnalle tarkoitettua suoraa tukea voidaan jatkaa;
- käynnissä olevia, erityisesti kahdeksannesta ja yhdeksännestä EKR:stä rahoitettavia yhteistyötoimia voidaan jatkaa;
- demokratiaan paluuta helpottavia ja hallintotapaa parantavia yhteistyötoimia voidaan jatkaa, paitsi jos olosuhteet ovat hyvin poikkeukselliset;
- sokerialan uudistusta koskevien vuoden 2006 liitännäistoimenpiteiden toteuttamista voidaan jatkaa. Fidži allekirjoitti rahoitussopimuksen teknisellä tasolla 19 päivänä kesäkuuta 2007. Huomattakoon, että rahoitussopimukseen sisältyy soveltamatta jättämistä koskeva ehto;
- sokerialan uudistuksen liitännäistoimenpiteitä vuosiksi 2011–2013 koskevan monivuotisen maaohjelman ja sen allekirjoittamisen valmistelua voidaan jatkaa;
- kymmenennen EKR:n maakohtainen strategia-asiakirja ja maaohjelma alustavine määrärahoineen voidaan viimeistellä, allekirjoittaa teknisellä tasolla ja panna täytäntöön, ja kannustinerä, jonka suuruus on enimmillään 25 prosenttia kyseisistä määrärahoista, voidaan myöntää edellyttäen, että ihmisoikeuksia ja oikeusvaltioperiaatetta koskevista sitoumuksista pidetään kiinni. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että väliaikaishallitus pitää perustuslain voimassa, että oikeuslaitoksen riippumattomuutta kunnioitetaan täysimääräisesti, että 6 päivänä syyskuuta 2007 uudelleen käyttöön otetut poikkeustilamääräykset kumotaan mahdollisimman pian, että kaikki väitetyt ihmisoikeusrikkomukset tutkitaan ja käsitellään Fidžin lakien mukaisilla menettelyillä ja foorumeilla ja että väliaikaishallitus tekee parhaansa estääkseen turvallisuusviranomaisia antamasta pelottelevia lausuntoja;
- vuoden 2007 sokerimäärärahaa ei myönnetty;
- vuoden 2008 sokerimäärärahan ehdoksi oli asetettu, että on näyttöä vaalien valmistelun uskottavasta ja aikataulun mukaisesta etenemisestä sovittujen sitoumusten mukaisesti ja erityisesti siltä osin kun oli kyse väestölaskennasta, vaalipiirien rajojen uudelleen määrittelystä ja vaaliuudistuksen toteuttamisesta perustuslain mukaisesti. Lisäksi oli toteutettava toimenpiteitä keskusvaalilautakunnan toiminnan varmistamiseksi muun muassa nimeämällä vaalivalvoja 30 päivään syyskuuta 2007 mennessä perustuslain mukaisesti. Fidži menetti vuoden 2008 sokerimäärärahan 31 päivänä joulukuuta 2009;
- vuoden 2009 sokerimääräraha peruttiin toukokuussa 2009, koska väliaikaishallitus päätti lykätä parlamenttivaaleja syyskuulle 2014;
- vuoden 2010 määräraha peruttiin ennen 1 päivää toukokuuta 2010, koska demokraattisen prosessin jatkamisessa ei ollut edistytty. Koska sokerialan tilanne on kriittinen, komissio siirsi kuitenkin osan määrarahasta käytettäväksi suoriin avustuksiin, joita hallinnoi keskitetysti Suvassa oleva EU:n edustusto ja joita ei kanavoida viranomaisten kautta. Avustukset kohdistettiin sokerintuotannosta suoraan riippuvaiselle väestönosalle kielteisten sosiaalisten seurausten vähentämiseksi. EU:n lainsäädäntö- ja budjettivallan käyttäjien olisi vahvistettava tällaisen tuen antaminen;
- tässä kirjeessä kuvattujen toimenpiteiden lisäksi voidaan harkita lisätukea keskeisten sitoumusten valmistelutyötä ja täytäntöönpanoa, etenkin vaalien valmistelua ja/tai toimittamista varten;
- alueellinen yhteistyö ja Fidžin osallistuminen siihen säilyvät ennallaan;
- yhteistyötä Euroopan investointipankin ja yritysten kehittämiskeskuksen kanssa voidaan jatkaa edellyttäen, että annetut sitoumukset pannaan täytäntöön aikataulun mukaisesti.

Sitoumusten noudattamista seurataan liitteessä esitettyjen säännöllistä vuoropuhelua, tarkastuskäyntien yhteydessä tehtävää yhteistyötä ja raportointia koskevien sitoumusten mukaisesti.

Lisäksi EU odottaa Fidžin tekemän täysimääräistä yhteistyötä Tyynenmeren saarten foorumin kanssa, kun pannaan täytäntöön arvovaltaisten henkilöiden ryhmän suosituksia sellaisina kuin foorumin ulkoministerit hyväksyivät ne kokouksessaan Vanuatuulla 16 päivänä maaliskuuta 2007.

EU jatkaa Fidžin tilanteen tiivistä seuraamista. Fidžin kanssa käydään AKT-EU-kumppanuussopimuksen 8 artiklan nojalla vahvistettua poliittista vuoropuhelua tavoitteena varmistaa ihmisoikeuksien kunnioittaminen, demokratian palauttaminen ja oikeusvaltioperiaatteen noudattaminen, kunnes molemmat osapuolet toteavat, että vahvistettu vuoropuhelu on täyttänyt tarkoituksensa.

Jos väliaikaishallitus hidastaa annettujen sitoumusten täytäntöönpanoa, keskeyttää sen tai perääntyy sitoumuksista, EU pidättää itselleen oikeuden mukauttaa aiheellisia toimenpiteitä.

EU painottaa, että Fidžille sen yhteistyössä EU:n kanssa kuuluvat etuoikeudet riippuvat AKT-EU-kumppanuussopimuksen olennaisten osien ja kehitysyhteistyön rahoitusvälineessä tarkoitettujen arvojen kunnioittamisesta. Jotta EU vakuuttuisi siitä, että väliaikaishallitus on täysin valmis täyttämään antamansa sitoumukset, niiden täytäntöönpanossa on edistytävä merkittävästi jo varhaisessa vaiheessa.

Kunnioittavasti

Tehty Brysselissä

Komission puolesta

...

Neuvoston puolesta

...

LIITTEEN LIITE

FIDŽIN TASAVALLAN KANSSA SOVITUT SITOUMUKSET

A. **Demokratian periaatteiden kunnioittaminen**

Sitoumus nro 1

Vapaat ja rehelliset parlamenttivaalit järjestetään 24 kuukauden kuluessa 1 päivästä maaliskuuta 2007 edellyttäen, että ne ovat Tyynenmeren saarten foorumin sihteeristön nimeämien riippumattomien tarkastajien suorittaman arvioinnin päätelmien mukaiset. Vaaleihin johtavia prosesseja valvotaan, mukautetaan ja tarkistetaan tarvittaessa yhdessä sovittujen arviointiperusteiden mukaan. Tämä merkitsee erityisesti, että

- väliaikaishallitus vahvistaa 30 päivään kesäkuuta 2007 mennessä aikataulun, jossa esitetään päivämäärät uusien parlamenttivaalien valmistelujen eri vaiheiden päätökseen saattamiselle;
- aikataulussa määritetään väestölaskennan, vaalipiirien rajojen uudelleen määrittelyn ja vaaliuudistuksen ajankohdat;
- vaalipiirien rajojen määrittely ja vaaliuudistus toteutetaan perustuslain mukaisesti;
- keskusvaalilautakunnan toiminnan varmistamiseksi toteutetaan toimenpiteitä, joihin kuuluu vaalivalvojan nimittäminen 30 päivään syyskuuta 2007 mennessä perustuslain mukaisesti;
- varapresidentti nimitetään perustuslain mukaisesti.

Sitoumus nro 2

Lainsäädäntöön sekä vero- ja muuhun politiikkaan liittyviä merkittäviä aloitteita ja muutoksia hyväksyessään väliaikaishallitus ottaa huomioon kansalaisyhteiskunnan ja muiden merkittävien sidosryhmien kanssa käydyt keskustelut.

B. **Oikeusvaltioperiaate**

Sitoumus nro 1

Väliaikainen hallitus tekee parhaansa estääkseen turvallisuusviranomaisia antamasta pelottelevia lausuntoja.

Sitoumus nro 2

Väliaikaishallitus pitää voimassa vuoden 1997 perustuslain ja takaa perustuslaillisten instituutioiden, kuten Fidžin ihmis-oikeuskomission, julkisen palvelun komission ja perustuslaillisten elinten komission normaalin ja riippumattoman toiminnan. Suuren heimopäälliköiden neuvoston huomattava itsenäisyys säilytetään ja sen toimintaa jatketaan.

Sitoumus nro 3

Oikeuslaitoksen riippumattomuutta kunnioitetaan täysimääräisesti, se saa työskennellä vapaasti, ja kaikki asianosaiset noudattavat sen päätöksiä. Erityisesti

- väliaikaishallitus sitoutuu nimittämään perustuslain 138 pykälän: n 3 momentissa tarkoitetun tuomioistuimen 15 päivään heinäkuuta 2007 mennessä;
- vastedes tuomarit nimitetään ja erotetaan tiukasti perustuslain säännösten ja menettelysääntöjen mukaisesti;
- asevoimat, poliisi tai väliaikaishallitus eivät puutu millään tavalla oikeudenkäyntimenettelyyn, ja ne kunnioittavat täysimääräisesti oikeusalan toimijoiden työtä.

Sitoumus nro 4

Kaikki korruption liittyvät rikosasiat käsitellään asianmukaisia oikeudellisia kanavia käyttäen, ja muut väitetyt korruptiotapauksia tutkimaan mahdollisesti perustettavat elimet toimivat perustuslain puitteissa.

C. Ihmisoikeudet ja perusvapaudet

Sitoumus nro 1

Väliaikaishallitus toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet helpottaakseen sitä, että kaikkien väitettyjen ihmisoikeusrikkomusten tutkinta tai käsittely tapahtuu Fidžin lakien mukaisilla menettelyillä ja foorumeilla.

Sitoumus nro 2

Väliaikaishallitus kumoaa poikkeustilamääräykset toukokuussa 2007 edellyttäen, etteivät kansallinen turvallisuus, yleinen järjestys ja yleinen turvallisuus ole uhattuina.

Sitoumus nro 3

Väliaikaishallitus sitoutuu huolehtimaan siitä, että Fidžin ihmisoikeuskomissio toimii täysin riippumattomasti ja perustuslain mukaisesti.

Sitoumus nro 4

Sananvapautta ja tiedotusvälineiden vapautta kunnioitetaan täysimääräisesti niiden kaikissa muodoissa perustuslaissa säädetyn mukaisesti.

D. Sitoumusten noudattamisen seuranta

Sitoumus nro 1

Väliaikaishallitus sitoutuu käymään säännöllistä vuoropuhelua mahdollistaakseen edistymisen arvioinnin ja antaa EU:n ja EY:n viranomaisille ja edustajille mahdollisuuden tutustua rajoituksetta kaikkiin tietoihin, jotka liittyvät ihmisoikeuksia, demokratian rauhanomaista palauttamista ja oikeusvaltion toteutumista Fidžillä koskeviin kysymyksiin.

Sitoumus nro 2

Väliaikaishallitus tekee täyttä yhteistyötä EU:n ja EY:n mahdollisesti tekemien, edistymistä arvioivien ja seuraavien tarkastuskäyntien aikana.

Sitoumus nro 3

Väliaikaishallitus raportoi tilanteen edistymisestä Cotonoun sopimuksen olennaisten osien ja sitoumusten osalta toimitamalla kertomuksen joka kolmas kuukausi 30 päivästä kesäkuuta 2007 alkaen.

Tiettyjä kysymyksiä voidaan käsitellä tuloksellisesti vain pragmaattisella lähestymistavalla, jossa otetaan huomioon nykyinen tilanne ja tähdätään tulevaisuuteen.
